

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESEBBI CIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal!
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak.

Hatszor használt gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hír után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetések külön kedvezményt is nyújthatnak.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Orpelli Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasensteint et Volger (Vallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistisches Bureau Budapest
Haasensteint és Volger hirdetés közl. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod. Budapestben Szervitátor 5. sz.

Nyitási cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Kolozsvártt, szeptember 24.

(?) Kolozsvár város közigazgatási státusának jövő évben leendő újra szervezésére czélzva, a netalán szükségessé váló szer-vezeti módosításokra tekintettel, már most fejtegetés alá vontuk vala ez állapotokat s elmondánk egynémelyeket általánosságban, pár nappal előbb, igérve, hogy alkalmat vesszünk magunknak a részletekre való kitérésre is.

Ez alkalom megjöttével, legyen szabad mindenekelőtt tájékozódásunk fölémlitnünk, hogy városunk mai közigazgatási szervezete a következő főcímek szerint ezeket az ösz-szegeket veszi igénybe:

Beltanács	11888 frt.
Árvaszék	5000 "
Gazdasági osztály	12960 "
Községi bíróság	1388 "
Adó osztály	5438 "
Rendőri osztály	13185 "
Orvosok	2775 "
Szegődöttök	31132 frt 44 kr.
Dologház	600 "
Mérték-hitelesít. hivatal	1100 "
Kaszárma	1380 "
Összesen:	86846 frt 44 kr.

Evel szemben a nem épen érdeklőn és tanúság nélkül való összehasonlítás kedvéért álljon itt az 1874. évi szervezés létszámának főcímek szerinte fedezete sommas tételeiben:

Közigazgatás	13500 "
Rendőrség	25135 "
Egészségügy	1594 "
Árvaszék	3000 "
Községi osztály	18544 frt 78 kr.
Adó osztály	3900 "
Szállás- és fuvarbiztos	700 "
Összesen:	66973 frt 78 kr.

E párhuzamos kimutatás mindenekelőtt azt a tényt tünteti föl, mely egyelején s általában nem nagyon biztatja az adófizető polgárokat, hogy közigazgatási kiadásainak az utóbbi öt év alatt 19872 frt 66 krnyi nem épen megvetendő összeggel emelkedtek.

A tárgyilagos ügyintézés, nem pedig a felületes hibázgatás, avagy értelmetlen bujtogatás levén czélunk, tartozkodunk annak fejtegetésétől, ha és mennyire indokolható e rövid öt év alatti ily mérvű költség-szaporulat — sőt, készséggel mutatunk rá a tényre, hogy például a mérték-hitelesítő hivatal, a községi bíróság, a nyilvántartó hivatal, valamint egy némely fokozottabb munkavégzés czimén új és tetemesebb kiadások fedezéséről szükség-

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A HERCEGNO HAZATÉRÉSE.

REGÉNY.

Írta:

VINCENT JAKAB.

Harmadik rész.

I.

(Folytatás.)

— Azt hiszem, hogy ez Hosnah egyik hárem-öre, szólta Saida.

Nemsokára ugyanazon ember tűnt föl más-hol is közelünkben.

Azonban Saida nem volt egészen bizonyos, hogy jól ismerte-e fel a hárem-ört s a bazar tömkelegében csupa véletlenség lehetett, hogy ez ügyelő ember többször került utunkba. Visszatérünk Chimilabba, a nélkül, hogy tovább tűnődünk volna e közbejött eseménnyel.

Azonban helyén valónak találtam fölémlíteni e dolgot Aly előtt, ki erre azt tanácsolta, hogy néhány napig ne látogassam meg szegény Adillat.

De mit törődtem én, némém e dühöngésével? Kellém egy-egy levele csaknem minden reggel új életet s boldogságot hoz nekem. — Mily édesen hangzik fölémbre a Gulnare név! . . . Kedvesem, gondold csak, Hasszán ismert, lá-

képen kellett ez öt év alatt gondoskodnunk. De evel egyidejűleg nem hallgathatjuk el azt a másik tényt sem, hogy a midőn a jövő berendezkedés módjait felől elmélkedünk, nem csak kizárjuk a lehetőségek sorából a közigazgatási kiadások további fokozását, hanem lehetleg azt tűzzük ki feladatunkul, ha a hol a közszolgálat multhatatlan követelményei megengedik, minél nagyobb megtakarításokat is kell fogamatostanunk.

Igaz ugyan, hogy a 6—8 év óta folytatott erőlködések és utánjárások sikerül ma 20—25 ezer frtnyi előnyt regisztrálhatunk katonatartási kiadásaink javára, de mérlegünk e javulása bővön igénybe van véve a humanitarius érdekű kiadások folytonos szaporodása által s mindenek fölött a közegészségügy érdekében mindinkább elődázhatatlanná váló csatornázási és vízvezetési már alig használt költségű átal., sőt ez utóbbi tekintetben örvendhetünk, ha más águ megtakarítások révén, a katonatartási előnyösebb helyzet nyeresiményei pótlására, elégséges összeggel fogunk a földatra rendelkezni, a nélkül, hogy az adózók további megterheléséhez kelljen folyamodnunk.

Előttünk, tehát, bevégzett dolog s alku tárgyát nem tehető elvképen szerepel az az axioma, hogy a közigazgatási, részben tulajdonosi, kiadásaink szükségképp apaszta-nunk kell, ha a világforgalomba mind jobban belevont Kolozsvár igényeit a nélkül akarjuk kielégíteni, hogy az illetőknek méltó és alapos panaszokra okot ne adjunk.

S e tekintetben, csak egy futó pillantás a közigazgatási kiadások részletes kimutatására, könnyűvé teszi nekünk a pozitív javaslatok megfogalmazását is, onként értetvén, hogy javaslatainkat sem csatalkozhatatlannak, sem pedig és főként kimerítőnek nem tekinthetjük s nem is kívánjuk tekintetni.

Itt van mindjárt a beltanács czimén a négy előadó tanácsosi állomás, mely szám minden versatus előtt tulságosan nagy-nak tetszhetik, mindjárt az első tekintetre súlyos és tartós betegeskedések s egy sajnálatra méltó haláleset ad oculos demonstráltak, hogy a megfoglyatkozott tanácsosi munka-erő is elégséges a végzendő munka ellátására, melynek egyik ágában — a katonai ügyek referálásánál — amugy is, bár nem eléggé indokoltan, külön segéd-munkás alkalmaztatott. Vegyük ehhez, hogy az újabb időben külön segélyllyel is ellátott főjegyző szintén szerepelhetne, minden tulfeszítés nélkül, előadó-képen — s azonnal beláthatjuk, hogy, ha Arad városa két tanácsossal elvégeztetheti az illető teendőket, hogy Kolozsvár város res-

tantái sem fognak, kellő munkavégzés mellett, tulságosan folszaporodni.

Ugyanis megtakarításra nyujt alkalmat a mérnöki hivatal, mely működésének édes kevés látattja mellett, fölöslegesen 600 frt több kiadást vesz igénybe; a mezei rendőri hivatal, melynek 3 tagja körül egyik avar tanusítja fölösleges voltát, hogy másfelő nyert alkalmazást; a mérték-hitelesítő és gázfelügyelői hivatal, mely kétszeres dotatiót vesz, a végett munkával aránytalanul, igénybe; a marha-orvoslat, mely szintén két munkacérót foglalkoztat (?), sub titulo vágó-hid, mely az éji homályban késik s késni fog soká (coriosumsképp legyen megemlítve, hogy az egyik állat-orvos jobban van dotálva a városi főorvosnál . . .); a helyettes utbiztosi állomás, mely az által vált szükségessé (?) hogy a valóságos utbiztos mezei rendőri segédde tétetett; a nyilvántartási- és alkapi-tányi pipatoriumok és casinók nem egy napi-dijasa és irnoka, mely állomások, mint látszik, a jelentkező egyének számához és igényeikhez képest szaporítottak; a tisztii ügyesség négyes személyzete, mely két egyénben könnyen volna összegezhető; a számvevői segéd alig indokolható alkalmazása; a a személyi pótlékok, melyek közül a valóban indokolt, mint például az adófizető, a rendszeres fizetéshez számítható, az u. n. külön szolgálmányok czimén folszámítottak pedig alkalmosszerűleg reducálандók.

Messzire vezetne, ily módon rostálgat-nunk meg az újabb aera 20000 frtnyi költség szaporulatának minden egyes tételét — bár nyilván való, hogy e neven is tetemes megtakarítások volnának tehetőek. Elég legyen azonban ennyi ujjmutatásként, inkább jelezve az irányt, melyet a communitás kiküldöttségének, e révén, a restauratio előtt kö-vetnie kellene.

De, ha vannak, így, indokoltak tetsző törési javaslataink, van egy pár több ki-adási indítványunk is a közigazgatási személyzetre vonatkozólag — azonban tisztán csak a megtakarítások keretén belül.

De erről a jövő alkalommal.

Tagosítási ügy.

Mintán nem sokára itt az idő, mikor honatyánk nyári szünideje letelén, törvényhozási működésüket ujjlag megkezdik, melyhez mi erdély-részek több tekintetben nem kevés reményt kö-tünk s különösen a gazdaság terén megindított mozgalmak s értekezések után, melyeket szeretve tisztelt miniszterünk oly buzgalommal karolt föl,

Tölem kitelhető ügyességgel, segítségül hi-va minden képességemet s ugy tetteve, mintha kész lennék a család érdekeiért mindent feláldozni, komolyabban vettem föl ismét azon kérdést, melyet a multkor csak gyengén, mintegy játszva érintettem volt.

— Szerencsére, vetem közbe szelid hangon, ez erőszakolt késedelem, mely felfüggesztette a tervelt ügyek köztétését, még hasznunkra válhat.

Mohamed maga is, nem fogja-e azt átérte-ni, hogy neki nem szabad bukásával atyámat is maga után vonni? A becsület és méltányosság, nem kötelesség-evel tessék-e feloldani őnt oly adott szó alól, melynek teljesítése családjára veszélyt hozó lenne? Kétkedhetik-e annak nagylelkűségében, kinek erőnyeit annyira magasztalá mindig előttem?

Végre sok kerülő szó után s végetlen elő-vigyzattal élve, ki mertem ejteni a szót: szaki-tás. Atyám egyet sem szólt, de egy látszott, nem ütközött meg rajta.

Fejtegetni engedni ehez hasonló esemény bekövetkezését, nem lehetőségének félig beismerés-t teszi-e?

Vizontláltam kedves Hafizomat, s beszéltem vele.

Ne feddj meg, kérék, egy szegény kis ka-land miatt, melyért ezuttal egyedül a véletlen okozható, Kikocsintunk volt, Nazlyval s Mansurral s kirándulásom czélja az volt, hogy a gyer-meket elvigyem anyjához. A „guolyari” háláját kimutatandó, ez uttal minden áron jósolni akart jövőmről. Könnyörgött, hogy engedjem át neki kis időre kezemet. Tisztán látok-e, vagy csak sejt? . . . Irántam érzett vak buzgalma festette-e ki szemeiben, oly szépre egem tisztá azurját? Mi-után elrendezte felhalmozott csigáit, szétszorta gyékényen a fővenyt s olvasott néhány sort régi

hogy e téren való törekvéseinek már is némi nyilatkozatait észlelhetjük s ebből kifolyólag reményeink valószínűsítést méltán várhatjuk.

Nem tartom hát fölöslegesnek, hogy a nem-sokára bekövetkező törvényhozási álösszak előtt én is elmondjam szerény, de sok évi tapasztalaton alapuló nézeteimet a birtokrendezés és tagosítás gyakorlati kivitele fölött, mely oly sok meghall-gatatlant jajt idézett elő országrészünkben, s mind ez ideig csak egy felületes enquette bizottság ösz-szehívása lett eredménye, mely bizottság a nagy-méltósági miniszter ur által föltett általános kér-désekre megadta ugyan véleményét; de arra nézve, hogy mi már tulajdonképen a teendő? a ne-hézségek mikénti elhárításáról, s egy körvonalozott rendszer fölállításáról semmi véleményezés sem tétetett.

Ha végig tekintünk a bizottság tagjain, kik különben határozottan országrészünk legjelesbbjei közé tartoznak, egyik sem foglalkozott kizárólag urbéri ügygel, ha szintén voltak köztük egy ta-gosító mérnök, ki a hiányok egy részét eléggé fölmutatta s egy olyan, ki rövid ideig urb. tör-vényszéki elnök volt, de egy ügyet sem kezelt kez-dőtől végig, pedig csak azok tudhatják, mi ne-hézségek fordulnak elő az ily miveleteknél s csak azok tudhatják, hogy mikép lehetne azokon a vi-szonyokhoz mértten segíteni, kik ezzel foglalkoz-tak vagy foglalkoznak. Ily hivattól közegek let-tek volna a jelenben is urbéri ügyekkel foglalkozó tehetségesebb bírák és tagosító mérnökök, kik kö-zül többeket meghiva kellett volna az equete bi-zottságot alakítva egy memorandumot dolgoztatni, mely irányadó legyen az e téren teendő rende-letek vagy hozandó törvényekre nézve.

Ezek tudtak volna kellően minden nehézsé-get s akadályt illusztrálni, ezek tudtak volna egy-szersmind azok orvoslására biztos utat mutatni.

Ez ugyan még mind helyre hozható, mert ugy is hozzá vagyok szokva, hogy a mi minket erdélyrészeket érdekel mindig, az utolsó kérdé-sek közé sorolhatik, ha végleg el nem ejtik, tehát mig sorba jön ez is, akár hány bizottságot lehet még összehívni, vagy javaslatot készíttetni.

Egyedül reményünk ugy is csak, miniszte-rünk közölsömerészt bíró jó akaratát és buzgó munkásságát, ebbe fogózkodunk s ettől várjuk a lehetőséget.

Ha jelen értekezésem oly tényeket s oly el-veket ismét, melyek már az equette-ben is elő-fordultak, egyszerű mentességem a legyen, hogy ösz-szefüggő egészet ohajtok összeállítani, a mely le-hetőleg az egész birtokrendezést, tagosítást fölka-rolja, legkevésbé sem érintve a feltétlen jogi kér-déseket.

Lássuk tehát rendben, miként folytak eddig az erdélyi részekben a tagosítások, birtokrendezé-sek s mi nehézségekkel kellett küzdeni s mi okai vannak, hogy ugy írtozunk még a műveltebb gaz-dáink is a tagosításokról?

iratmaradványaiából, arca sugárzott az örömtől.

— Szeretsz . . s szerelve vagy. . . Hosszu boldogság szép napjai néznek reád.

Hiteltelenségem dacára, e szavak dobogásba hozták szívemet: Nagy is, a maga részéről, ko-molyabb tanácskozába elegyedve a jónóval! ma-gukra hagytam őket s kimentem Mansurral, ki maga után vont, a sycamorokkal elárnyalt pusztá garbák köré.

Ezek közül, csakhamar kijutva egy kis pá-l-ma ligetben találtam magam. Az opalszinben tűn-döklő ék, megszámlálhatlan árnyalatban ragyogta be a fák magasra nyuló koronáit, s aranyozott fol-tokkal hinté be a fehér talajt. Lassan haladtam előre e szép világításban, e fény-ár közepette, mely kiálvása percében a hajnal bíbor ragyogá-sát látszik utánozni. Ily módon előre haladva el-értem a nélkül, hogy észre is vettem volna, egy csoport kunyhóhoz, mely valamely majorhoz lát-szék tartani. Az oáz e kis foltocskáján néma csend honolt; a munkások nem jöttek volt még haza a mezőről, a faluska üres volt. Leültem egy kis dombra, hátamat, egy bananfához támasztva, míg a gyermek lábaimnál játszott.

Vannak perczek, melyek a világításnak oly árnyalatait, melyek ellentállhatlan hatást gyako-rolnak lelünkre s egygyé olvadnak legbensőbb érzéseinkkel. Halkan ismétlem magamban a Sa-lomé szavait. Szeretted! . . igen éreztem, hogy szeretve vagyok! . . s szeretek én is egész lel-kemből . . . egész erőmből. Hittam a szép jövő-ben, melyet ama fellahnó ígért nekem, minden jót reméltem, ez oly szép, oly anyhe ég alatt, e nyugalom és csend közepette, mely mind arra látszott teremtetni lenni, hogy mellette szívem hang-jára hallgassak. Csaknem egészen elfeledtem, hogy hol vagyok.

Az esti szürkület, mely Egyiptomban oly gyorsan áll be, kezdett már jelentkezni, az ár-

Ugyanis, sok évi vajadás, czivódás és a költségek mikénti fedezésének megvitatása után végre valahára eljutott valamely község a min. rendelet 4. §-ban előszabott birtokmennyiség kimu-tatásához s a kereset benyújtásához, teljes remény-nyel, hogy az oly rég ohajtott birtokrendezést, ta-gosítást, valószínű látnadják. Az első folyamodásu bíróság meg is teszi kötelességét, rövid időn ki-adva végzését a megengedhetőségre nézve. Fogja magát, ekkor a nem akaró fél, s mint alperes fölvesz egy ügyvédet, ki eddig igen jól látja, hogy itt semmi ok a föllebbezhetésre nincs, mert a tör-vény és min. rendeletek által előirt birtokmennyi-ség meg van, s így föl sem függesztendik; de kenyőrkérésre levén, a feleket nem világosítja föl, vagy ha fölvilágosítá, ötöt mellőzve más ügyvé-det vennének föl, az ügyet elvállalja s föllebbezé-sét megteszi.

Meg van az akadály! Ha a királyi tábla forma hiányt, vagy más akadályt nem is talál s sorrendben elég korán ellátja az ügyet a sok ír-ka-firka expeditionalis lassúságok s föllebbezési idő-k bevéraása már legalább félével az ügyet hát-ráltatta; ha pedig valami formahiány vagy kieg-észítés miatt a kereset visszaadatik, mákor ekkor egy kerek évre van az ügy hátráltatva.

Megtörténvén a táblai végzés, a szabályozás-nak, tagosításnak hely adatik, még mindig hát-ra van a harmadik forum, a Curia végzése, ho-va való folyamodás, ha már a buzalkodást meg-kezdtek, s ügyvéd kezébe került, ritka eset, hogy elmulasztassák. Ez megint bele kerül fölve. Ily körülmények között csak a megengedhetőségig való eljutás majd két évet emészt föl, mely idő alatt egyetértéssel az egész munka keresztül vi-hető lett volna.

Ekkor kezdődik az ügy meritalis része t. i. a mérnök fölvesése s a munka megkezdésével já-ró nagymérvű kiadás.

Mi természetesebb, mint az, hogy a huzal-kodás még itt éri el a netovábbját, nem csak hogy a volt urbéresék részéről akárhányszor erő-vel csikarják ki a törvény szabta munkaerőt, de a ne birtokosság részéről is akadályoztatik az ál-tal, hogy némelyik kivált a nem akaró, fizetését nem teljesíti, akárhány akaró pedig a nincsenét tagadja meg a fizetést. Ily körülmények között, ha a véletlen közre nem működik, hogy a felpe-resek közül valamelyik vagyonsosabb az ügy ér-dekében a nem fizetők vagy fizethetők helyett előlegezi a költségeket, az ügy ujjlag zátonyra kerül. Ha pedig ily buzgó és vagyons birtokos nem akad, hátra van a mérnöknek a törvénysek általi fölvétele a birtokosság terhére. De az isten az ilyen tagosításokat is megverte. — A mérnök folyton panaszkodik fizetésének meg nem kapá-sáért, a törvénysek folyton rendelkezik a politi-kai hatóságnak a mérnöki illeték fölhatására néz-ve. A politikai hatósági intézkedés ellen, hogy a

nyak sötétebbekké lettek, a színek a láthatár szé-lén élénkebbé váltak; a gyöngyszín saphir-kékbe ment át, a rózsza színből bíborszín lett. Egyse-re az egyik gurbából egy férfi lépett elő. Hassan volt. Lehetetlen volt, hogy megne lásson engem, vele szemben álve, alig néhány lépésre tőle. Hir-telen föltekintett. Előbb meglepett mozdulatot tett; azután észrevéve a gyermekét, halvány arczát élénk pirosság öntötte el. Egy perczig habozva állt, ha valyon jól ismert-e föl fátylam alatt, s aztán lassan tovább indult. Egy szót sugtam Mansurnak, Hassanra mutatva. A gyermek egy öröm kiáltással rohant feléje.

Csak magunkban voltunk, mintegy elveszve e bájos magány ülén. Hassan közeledett felém.

— Miként van ön itt? kérdeztem tőle.

— Pár darab földem van amott túl, ezek itt az én fellah-im kunyhói, felelt a költő. Azt a szegény embert jöttem meglátogatni, kinek lábát tegnap egy réá dőlt fa eltörtte.

Hassan megállva mellettem, egészen megle-pelve tekintett reám, nem merte kérdezősködni itt-létem oka fölől. Meg akartam mutatni, hogy bátrabb vagyok nála:

— Miért nem beszél szerelmünkről? rebeg-tem halkan.

Felindultan, remegve az örömtől épen fe-lelni akart, midőn egy arabs dallam moly hang-jai ütöttek meg füleinket, tudunkra adva, hogy emberek közelednek.

— Ezek az én fellah-im, kik a munkától térnek haza, szólta Hassan.

Hirtelen oda nyujtottam kezemet, s egy csókot nyomott rá, s azzal eltávozott. Ennyi volt az egész találkozás.

(Folytatása köv.)

törvényszékhez, hol magához a miniszteriumhoz fölbebeznék, hogy a végrehajtás nem jogos és nem igazságos, ezért vagy azért az okért — stb. stb.

Ily körülmények között a mérnöki működés megbénítva, s akárhányszor félbeszakítva van, mert nincsen tag. mérnök s ha van is, igen kevés az olyanok száma, kik a munkálatok folyamata alatt szükségleteit kiadásokat fedezni tudják vagy akarják, tehát kénytelenek a munkát félben hagyva más vállalkozást keresni, hol a mindennapi kenyerét megkeresheti. Ez megint akadály.

(Folyt. köv.)

— A azon minisztertanácsokra nézve, melyek a legközelebbi napokban Bécsben fognak tartatni, a „P. Corr.” illetékes oldalról a következő értesítést kapja:

A két parlamentnek rövid idő múlva bekövetkező megnyitása a két országos miniszterium és a közös kormány kebelében élénk tevékenységet hozott folyamatba. A legközelebbi napokban Bécsben a két miniszterium közt egyrészt, és a közös kormány kebelében másrészt, fontos tárgyalások fognak megejteni, melyek első sorban mindazon javaslatokra fognak vonatkozni, melyek a két parlamentnek és a delegációknak terjesztetnek be. Ezen tárgyalások természetesen a magyar minisztereknek Bécsben létének követelik. A mai esti vonattal Szapáry, Póchy és Kemény miniszterek, holnap pedig Szende honvédmíniszter követik a jelenleg Bécsben időző miniszterelnököket. A közös minisztertanácsban a közös költségvetés előirányzata a következő évre fog megállapítani. A tanácskozásnak igen fontos részét a védtörvényjavaslatnak a közös hadügy-miniszter és a két honvédmíniszter között véglegesen megállapított szövegére fogja képezni. Azon javaslatot csakis [a jelenlegi védtörvénynek egy évre való meghosszabbítását fogja kimondani. Ellenben már most a védtörvényhez tartozó kiegészítő határozatok egy egész sora fog beérkezni, mely határozatok, főleg az egyévi önkényes szolgálat intézményére vonatkoznak. Tekintve, hogy a magyar kormány tulajdonképpen új osztrák miniszteriummal áll szemközt, több úgy, melyek tárgyalások tárgyát már képezték, újra lesz felveendő, hogy végleg sikeresen megoldassanak. A kereskedelmi miniszter osztrák társával és a külügyi hivattal a külfölddel kötendő kereskedelmi szerződések, a közlekedési miniszter pedig több függő vasúti kérdés tárgyában fog tanácskozni.

— A belügyminiszteri tárczát Tisza Kálmán miniszterelnök — mint az „Egyetértés” újságja — legközelebbi letenni szándékoszik. — E tárcza, mint már közöltük s mint ujabban megerősíthetjük, br. Majthényi László főispán van illetékes oldalról kismegjelve s a tervnek egyuttal meg is nyerve. — Hogy kinevezetése az állásnak elején megtörténik-e, vagy további halasztást szenved: erre néve illetékes körökben még nem történt végleges megállapodás.

Bismarck Bécsben.

Bécsből sürgönyzik: Bismarck, Andrassy és Haymerle, hogy az osztrák-magyar-német benső viszonyoknak látható kifejezést adjanak, elhatározták, hogy a forgalmi tarifákba jelenlényű kiegészítéseket fognak hozni, melyek a már fennálló

kat messze túlszárnyalják. Hír szerint, egy bizottsága a két monarchia törvényhozó testületének, már legközelebbi ülésszakai elé terjesztendő, erre vonatkozó javaslatokon dolgozik.

Tisza miniszterelnök a délután folyamán fogadta Bismarck herceget és Haymerle báró látogatását. Bismarck herceg Tisza miniszterelnökkel közel egy félórát érekezett. A herceg eltávozta után Tisza a gróf Andrassy által adott lakomára ment.

A gróf Andrassy által adott lakoma után a vendégek eltávoztak, csupán Bismarck herceg és Tisza miniszterelnök maradt még vissza. Félóra múlva Tisza is eltávozott; azután Bismarck herceg Andrassy gróffal még hosszabb ideig érekezett.

Bismarck herceg viszont meglátogatta Vilmos főherceget, a török és francia nagykövetet, a pápai nunciust, Tisza miniszterelnöket és fogadta az oldenburgi herceget látogatását. A herceg Andrassy grófnál ebédel. Valószínűleg 24-kén este Drezdán át fog elutazni.

Hiteles forrásból merített értesítés szerint, Bismarck herceg és Andrassy gróf, hogy az Ausztra-Magyarország és Németország közötti barátságos viszonyoknak az anyagi érdekek terén is kifejezés adassék, tanácskozásaiukban elvileg aziránt állapodtak meg, hogy a két állam között fennálló tarifákban és közlekedésben lehetőleg messze terjedő könnyebbítések eszközöltesse, melyek összehasonlítására és kidolgozására azonnal külön megbízottakat fognak kiküldetni, hogy az arra vonatkozó előterjesztéseket már a jövő év folyamán a parlamentek elé lehessen terjeszteni.

A Standardnak hiteles információját alapján távirailag jelenik Bécsből, hogy Andrassy gr. a tegnapielőtti conferentia kezdetén kijelenté, hogy Ferencz József császár- király által felvett hivatalmazva nyilatvanitani annak készségét Németországgal védszövetséget kötni. Bismarck később hasonló értelmű nyilatkozatot tett és határozottan hangsúlyozta, hogy a német császár erre felhatalmazta. A Standard levelezője constátálja, hogy eddig irásbelileg még semmi sem történt.

A zsidó-kérdés a román képviselő-kamarákban.

A „Politische Correspondenz”-nek következőket írják Bukarestből a hó 19-ről:

Boerescu miniszter vasárnap este érkezett vissza Bukarestbe, s a két kamara bizalmas ülésében számot adott missio-utjáról. A miniszter által teljes nyíltsággal s világosan előadott azon eredmény, hogy az európai hatalmak a Romániában eddig idegen védelem alatt élő zsidók azzal való naturalizását követelik, oly mély benyomást tett, hogy senki sem szólalt fel s a gyűlésezt némán oszlott szét. Másnap Cotroceni kastélyban, a fejedelm nyári palotájában, a fejedelm elnöke alatt minisztertanács tartatott, melyben első sorban azon törvényjavaslat fölött folyt a tárgyalás, melyet a kormány az alkotmány VII. cikkének reviziójára nézve a kamarák elé fog terjeszteni.

A képviselő kamara még az nap délután ülést tartott, melyben az a kérdés tárgyában kiküldött bizottságjavaslatát olvasatott föl. E bizottság 4 tagból áll többségre, s 3 tagból áll kisebbségre oszlott. A többség „a minden külföldinek vallás különbség nélkül” csupán individualiz naturalizálását javasolja, míg a kisebbség a román izraliták névjegyzékének egyszersmindkorra való megállapítása mellett volt, s javaslatát ez érte-

széki kiváltságselevekben előforduló Pordoyt; melynek a mai Pardéval való azonosságát senki elvitatni nem tudja” . . . Ez a mai Pardé, mely azonos a régiek Pordoyjával, hogy mely világon létezik, aligha tudná megmondani a nemes báró.

Miles szerint Torda terén is átköszött Szent-László a bessenyőkkel s kinek kedve tartja, a mészkőli hepehupás emelkedéseket akár kunhalomnak nézhet; messziről legalább hasonlítanak egy nagy elhantolt tábor sirdombjaihoz.

A pardéi völgykebel hajdan erdővel volt borítva, mint ezt az itt-ott még tenyésző bozót s a talaj mutatják. — Az előbb leirt falu hely irányában, az Aranyosmartról, megragadó tájkép vonja magára a szemlélőnek figyelmét.

Jobb felől a torozsok hávasok kékes ormai; keletre a Keresztesmező mindjobban elmosódó körvonala, széleiben az Aranyos tévedező csikjával, mely itt, ily messzeségben, tóra röpben és már-már kialvó fényugárnak látszik. Szemközött szép, pázsittal diszító rónaság, melynek a folyó-part erdős rekettyéi közé fogott egy darabja oly sima, oly tiszta tekintetű, milyen a „Zöldöl” lehet a Kárpátok szakadéka közl. Lábaik alatt a rohanó folyó, melynek kevéssel odább nyugalmasan elsimuló, mély aczélszínű tükrében még egyszer akkora nőnek a parti bokrok hosszú sora s az ezek fölött kiváló nyár és jávorfák. Kisebb távolabbi a sötét jegenyék előterén csinos faház fehérlik, fölötté lassan elmaradovra enyészik el a kékes-fehér fűt, ez és a nyári nap szerteárado meleg fénye s a szelid nyugalom, mely mind e tárgyakon előlik, kedves, barátságos színezetet ad az egész tájnak.

Ahol állunk, a part száz láb magas; a meredek, szakgatott, homokos oldal egész a vízszélre nyulik, itt-ott tövisbokrokkal s a fű zöldjével

lemben szerkesztette. A kisebbség ezután meg-
lepetést szerzett a kamarának: javaslatát visszavette, mi annál nagyobb feltűnést keltett, mert a kormány Boerescu utazása előtt még e javaslatot pártolta, s a kisebbség tagjai Bratiano leghe-
vebb pártfelei. E körülmény folytán a zsidókérdés egészen más térre, azon parlamenti pártbaroz mezejére jutott, hátrébb a kabinetkérdéssel, melyet az ellenzék egy része a kabinet ellen indított. A kormányt felszólították, hogy végre valahára lépjen már föl valami javaslattal, hogy a nemzet és képviselői tudják, mily megoldás várható a kormány részéről, s egyszersmind a többség javaslata fölött való általános vitának elnapolását indítványozták addigra, míg a kormány be nem terjeszti javaslatát. A követelt elnapolást a miniszteri padokról erőlyesen visszautasították. „Kezdjük el a tárgyalást a többség javaslata felett, mondá Bratiano, s a miniszterium vagy fog bujni, vagy nem.” A háromnapos vita azzal végződött mult csütörtökn, hogy az elnapolási indítványt elvetették.

A többség javaslata fölül a kabinet békén alhatik. Hogy a dolgok mily fordulatot fognak venni a kormány javaslatának betervezése után: azt még a beavatott körökben sem tudják, s ez a helyzetet nagyon zavartá teszi.

A mi a senatusot illeti, ez még eddig semmi irányban sem tett kötelező nyilatkozatot e kérdést illetőleg. Azt állítják, hogy a Bratiano-kabinet mostani alakjában a senatusban többséggel rendelkezik minden javaslatra, mit benyújtani fog.

A „Székely nemzeti-muzeum”

számra f. évi aug. havában beérkezett adományok kimutatása.

I. Könyvek és nyomtatványok:

Szakács Mózes ig. tanár úrtól (Sz. Udvarhely) 1 iskolai értesítő; Guioz Móríc ig. úrtól (Nagy-Szeben) 23 füzet értesítő; Kovács Mihály nyomdatulajdonostól (Rosnyó) a Rosnyói Híradó jelen évi folyamra, 12 füzet nyomtatvány; főtiszt. Propper József igazg. úrtól (Szathmár) 19 füzet iskolai értesítő Fábry Jánosjg. úrtól (Rima-Szombat) 5 füzet isk. értesítő és 1 önműve; Szabó Ferencz igazgató úrtól (Déás) 3 füzet iskolai értesítő; Eperjesi István ó méltóságától (Mihályfalva) 3 kgyet könyv; Cserei Ákos úrtól 3 könyv, Zathureczky Károly őrnagy úrtól M.-Vásárhely 3 évi Erd. Muzeumi füzetek.

II. Régiség, pénz és érem:

Kis Antal Sámuel ref. lelkész úrtól (Ráty) 1 vas buzogányfej; Eperjesi István ó méltóságától (Mihályfalva) 1 majolica gyöngy (nagy), 1 ploom tányér; Bartha Janka k. a. (Zágon) 4 drb. fekete bankó 1784-ből; X. Y. ur 1 váltó 1810-ből; Nagy Ferencz úrtól (K. Kapus) 1 drb. ezüst pénz; Pap Anikótl (1 óh kendő, Schul Sámuel úrtól (Sepsi Szt. György) 2 drb bankó 1848-ból.

III. Természeti tárgyak:

Eperjesi István ó méltóságától (Mihályfalva) 1 csiga kővesülés; Dobai gyógyszerész úrtól Tusnád 10 kővesülés és lerakodás.

IV. Ipar tárgyak:

Imreh Lajostól (S. Szt. György) 1 pipatartó (műfaragás) X. Y. 1 kihalni findza. Fogadják a lelkes adakozók, kik tettők által egy nemzet kincsét gyarapíták; köszönetem s az otókör hálás elismerését.

Imecsfalva, 1879. sept. 14-én.

Özv. Cserey Jánosné,
Zathureczky Emilia.

tarkázva. Egy közel csipkerózsa felénk hajló ágán vörhenyes mellű kis madárka ül; félénken kiáltozik s időnként sajtáságos testtartással bókolvá, kémli fénylő szemcskéivel, vajlon nem fészkerjeteit kutatja tekintetünk?

Délnyugotra az Aranyosparton, mint Orbán írja, Igruchtelek s még tovább egy, Szent-Mihályfalvával átellenes domb környékén Kerek-egyház fekszik. — Mindkét helység rég elpusztult s ma már helyöket sem lehetne biztosan megjelölni.

Nevezetes az, hogy az utóbbi halmon (Szt.-Léleknek nevezik) szanaszét sok római téglá hever; ez anyagból a néprélekedés szerint egy ott állt ker. templom épült volna. Orbánemliti ugyan e körülményt, de nem érinti, hogy onnan hozhatták ide e „pogány” épületmaradványokat.

Mint értesültem, egy római telep volt itt is, a mostani Aranyosparton. Pár év előtt ugyanitt pénz, iratus téglá és kódarabok kerültek felszínre, közülük egy téglá VMRI bélyeggel; egy másik csonka emlékkövön, két mellkép basrelief alatt a következő felirat olvasható:

D. M.

ERIA VIXIT

D VIATOR

IPOSVIT

Mindkét kő a szentmihályfalvi unitárius papilak körkerítésébe van beillesztve, hol Torma Károly, a jeles régész, is látta azokat. Szerinte a téglá itt nálunk majdnem unicum volna.

E helytől kissé északra olvad a Keresztesmezőbe az a nagy és mély árok, melyet Mészök fellett észrevettünk. Nyugoti torkolata, az ott elmenő út miatt, be van töltve, további nyomait pedig az Átolpatak semmisíthet meg. Mindjárt elöljén egy meredek halom vezet közre, a környező fensiek egy darabját. Itt keleten hasonlóképp emelkedik ki medréből halom, csak hogy sokkal ma-

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Torda-Aranyos megye bizottmányi gyűlése.

Megyénk idei őszi rendes közgyűlése f. hó 22-én tartatott meg. Hogy a megyei bizottsági tagok érdeklődéssel viseltetnek a közügyek iránt s nem mindög és mindenütt áll a jelenlegi megyei, márkáliskokról hangzatotl azon vád, hogy azok a közpolgárok egyetemére semmi vonzerőt már nem gyakorolnak: ezen vád alaptalanságát fényesen igazolta a jelzett őszi közgyűlés is, a mikor — dacára annak, hogy az őszi mezei munkák a gazdák minden idejét igénybe veszik — a bizottsági tagok tekintélyes számmal jelentek meg a gyűlésre.

Főispán méltsgs. Kemény György ur ősi szokás szerint egy küldöttéggel által a gyűlésbe meghívatván, s a gyűlést rövid beszéddel megnyitván, mindenekelőtt alispán Veress Dénes olvasta fel a megye közigazgatási állapotáról a mult félévre vonatkozólag szerkesztett részletes jelentését, a melyből főbb mozzanatok gyanánt a következőket emelem ki: 1) 1879-ik év jan. 1-től janus 30-ig beadványi jegyzőkönyvre jött 3753 ügydarab, a melyek 14 kivételével mind elbírtak. Vadászejgy kiadott a 12 frtosokból 6 drb, a 2 frtosokból 3 drb. A személy- és vagyonbiztonság megyénk területén a mult félévben nagyobb mérvben megtámadva nem volt. A keblt pénzár állapotát illetőleg: 1, a javadalmazási alap 1878-ik évről ájtott 297 frt 87 kr, ez évi kinostári javadalmazás tett 18,000 frtot, megtakarítások és visszatérített összegek czimén befolyt 160 frt 86 és fél kr, s így összes bevétel tesz 18,458 frt 73 és fél kr, a melyből kiadott a mult félévben 18 ezer 280 frt 67 kr, 2) az utunka megváltási alap. Bevétel volt 4144 frt 31 és fél kr, a melyből kiadott 2465 frt 24 kr, 3) közig. letéteményi alap 1878-ik végével ájtott maradék 1439 frt 67 és fél kr, a mult félévben letéteményezve lett 5068 frt 47 kr, ezen alaphól ki lett utalva 4380 frt 94 kr. A mult félévben a megyei közp. börtönbe bebörtönözve volt 86 férfi és 4 nő. A mezőgazdasági viszonyokat illetőleg: a lefolyt félév a tavalyihoz mérten nem volt kielégítő, a mennyiben p. o. a tiszta buzák közepes, a rozs vetések gyenge termésel fizettek. A földűgy. A megye községeinek a f. évre adótarozása tesz a mult évi 150,664 frt 86 és fél kr. hátralék hozzáadásával 339,604 frt 16¹/₂ art, ebből a félévben befizetett 123,699 frt 13 és fél kr, s így marad hátralékban a félév végével 215,230 frt 67 kr. Ha a f. év első felében befizetett adóösszeget összehasonlítjuk a mult év hasonlóval, a f. évre mutatkozik kedvezőbb befizetési eredmény 41,378 frt 68 kr. A két városi (Torda és Felvincz) tanács és 7 járási szbirói hivatalhoz beadott összesen 15,288 ügydarab, a melyek közül kihágásos volt 2363 darab.

Az éljenzéssel fogadott alispáni jelentés után kihirdettek az 1879 évi VIII, X, XIII, XV, XVI, XVII, XX, XXVI, XXVII, XXVIII, XXIX, XXX, XXXII, XXXIII, XXXIV, XXXV, XXXVII, XXXVIII, XXXIX, és XL-ik törvénycikkiek.

Az irt törvények kihirdetése után, miután a közgyűlésnek az aljárai szbirói hivatalhoz egy szolgabírónak és a tordai járási szbirói hivatalhoz egy segéd szbirónak a megválasztása is feladatát közé tartozott: a közgyűlés és a főispán által összeállított kijelölő választmány a candidatio megajése végett visszavonult; a mely választmány rövid idő múlva visszatérvén: főispán ó méltóság kijelentette, hogy a nevezett államokra csak

gasb és terjedelmese s tejeje ketős sük: egy kisebb és egy másik nagyobb, de alacsonyabb. E halom, főleg helyzetével, hasonlít a kolozsmonostori erdőszélek római” föld erdőibeiz, (azaz, hogy azok maradványaihoz). Cserepet vagy más építkezésre mutató nyomot, az ottani szántóföldek miatt, nem lehettem rajta, de az árokcszelen igen is oly rozstát, mely ha megszurna is tőskjével, vadnak mondani még sem merném, s amellet az itt tenyésző alfalfa, de különösen a körte fénylő kövér leveleivel (ha ugyan nem a talajtól van ez) azt látszik mondati, hogy ősapjok valami — labyrinthusba lehetett plántálta. A várhegy észak felől, s az árok oldalai is helyenként, cserjessélen van benőve, a tájat valaha borító őserdőről tanuskodván,

Megleőp mindenesetre, mennyire bélehetett népsétele e környék a rómaiak korában. Várfalvánál erőd, a mai Aranyos-Rákosig**) nyult gyarmattal mellékén, Mészkönél, Szent-Mihályfalvánál s a Tordahasadék mellett egy-egy telep, s végre maga Salinae, melyhez képest tekintélyben és lakókban a mai Torda csak Kis Miska.

Épületnyomokra az Aranyosra kiragó szélső pontokon is akadtak, ugyanazon helyen, melyre Kőváry a dák Diernát helyezi. Az ezel északra szomszédos magaslaton***) is vannak elszórt tégl-

*) Kőváry annak mondja.

**) Orbán. A székelyföld leírása. V. k. 1871.

*** Ercsei temető helyeknek tartja e magaslat déli részét. A talaj szintétől fellényyára korhadt csontvázt, hamvader töredéket Dierna helyén is láttam s egy kis koporsót is, mely éltre lított téglából, fenék és fedő lapból vala öszzerakva (e fedő szélessége 2, hossza 2 és fél láb lehetett s csak öszterőre tudták levenni a többi ről); az így alkotott üreg keresztben körül volt vasaltva; az egyikben hamvat másikkban női cseréket találtak; — mint beszélték 1873-ban, mikor ez érdekes lelet szőlőmunkálatok következtében napfényre került. A számos téglá, mely itt akkor előszóra hevert, ritka koményságt s mint az üveg oly rendkívül tiszta csigafest vala, s némelyiken, (ha jól emlékszem) sajtáságos csiga alakú jegy.

egy-egy egyén részéről történt folyamodás, minek folytán az aljárai járáshoz Kolozs megye volt alszámvérője Sz. Üts Péter szbirónak, a tordai járáshoz Veress Antal s. szbirónak közfelkialtással megválasztattak, kiktől a hivatalos eskü azonban be is vétetett.

Mielőtt a közgyűlés további folyamának rövid esemertetéseire térnék át, itt megemlítem, hogy az elhalt Folyovich Albert „megyei közigazgatási bizottsági tag helyébe e gyűlésben Veress Károly nyugalmazott törvényszéki bíró lett nagy többséggel megválasztva.

A közgyűlésnek egyik fontos elintézendő tárgya volt: a jövő évi budget megállapítása. A közgyűlés tekintettel az e tárgyban kelt miniszteri leíratra, a melyben — hivatkozással a jelenlegi zilált pénzügyi viszonyokra — tiszti fizetések felemelése és új hivatalok rendszeresítésének lehetősége ki van zárva: a jövő évi megyei közig. budgetet; a jelen évi budget határai között állapította meg, oly hozzáadásal; mindazonáltal, hogy a felterjesztésben hivasék fel a nagyméltóságú miniszter urnak figyelme azon ténykörülményre, miszerint e megye tisztviselői egyedül azok, a kik a legkisebb mérvben vannak a többi törvényhatóságok tisztviselői dotatioihoz viszonyítva díjazva. A jövő 1880. évre előirányzott budget szerint a fedezendő kiadások tesznek 37,320 forintot.

Előadatott főjegyző által a házunka-M. közlekedésügyi miniszter urnak a Csekelaki-M. Ludasi utvonálnak Czinatos községe át a M.-Ludasi vasuti állomáshoz való kiépítése tekintetéből szükséges kisajátítások keresztül vitele tárgyában kell rendeletet. A kisajátítási eljárás keresztülilevel Veress Dénes alispán elnöke alatt gróf Bethlen Géza és Szentkirályi Géza bizattak meg, s egyszersmint tárgyalási határa napl. évi october 27-re tűzött ki, a mely tárgyalási határnapnak Alsófehérmegye törvényhatósága is értesítendő lesz.

Előterjesztett, továbbá Ugócsamegye bizottságának a képviselőházhoz intézett s pártolás végett megyénkhez is megküldött azon felirata, a melyben kéreik: hogy az 1875. évi VII. t. cz. 19-ik §-sa megváltoztassák s az 1867—72 évi terményárak helyett a kataszteri tiszta jövedelem kiszámításával, alapúlja a jelen viszonyoknak és a jövő kilátásának megfelelőbb 1872—1877 évek árátálag vétesésk kiindulási alap gyanánt. Közgyűlés tekintettel a felirathoz felhozott körülmények alapos voltára, a feliratot hason szellemű felirattal pártból határozta.

Előadatik, miszerint a magyar gazdák f. évi jun. hó 3-án kezdődőleg Székesszéférvárt tartott II. országos értekezletében hozott határozatokat pártolás végett megküldötték. A közgyűlés az ország fenntartó fontosságú mezőgazdaságnak emelését látván a hozott határozatok fogantatására által kilátásba helyezve, azt pártolni határozta s egyszersmind véleményezés végett áttétetik a megyei gazdasági egyesülethoz.

Előadatik a m. kir. államvasutak igazgatóságának azon ajánlata, hogy hajlandó a M.-Ludasi községeitől a hasonló vasuti állomáshoz vezető út jökarban helyezése tekintetéből szükséges költségvetést előállítani, ha a megye közmunka erejével a termelt kavics fel- és lerakását, annak a vasuti állomástól a kijavítandó utra tovaszállítást magára vállalja s a vasut igazgatósága által szállított kavics-költség megtérítetik oly módon, hogy a Ludason feladandó küldemények után kövezt-vám fejében 100 kilogrammonként 2 krajczár szedése az illető miniszter által engedélyeztetik, mindaddig, a míg az előzetes költségvetés

ladarabok. A „Leányvár mezejét” szintén házak fedték. Az említett magaslatok dűllői (különösen az északi egész a „Leányvár” völgyészélig s ennek oldalkörnyezetén fel majdnem a falak helyéig) hasonlóképp be lehetett építve. A keleti oldalokon is a „Depoig” s északra a „Jegesig” (szőlőhegy) bővön találhatók romtöredékek.

A város kezdetben csak az Alsó-, Közép- és Felsőnál és a Szindivölgy, a Csörgő*) és Jeges közti téren fekehetett. Maga a vár a három Mál mentében mintegy 500, keletről nyugatra pedig nyolczadfél száz lépésnyi tért foglalhatott el, tehát körülbelül, 375,000 □ lépésnyi területtel (80,000 □ öl lehet.)

A szőlőhegy és barázdák szélein számos kő- és cseréprakás van, de fennálló romot ma már éppen nem találhatni. A százszok bejövésekor nagyrésze őt lehetett meg, annyira, hogy a hét vár építői, kevés javításal tekintélyes erősséggel tatarozhatták ki. Neve, mintkét (1171 és 1176-iki) „tordai” oklevélből kiűnik,***) tulajdonosairól Saxama, Sixadonum lett. A nagy mongol dúlások e várnak is végre jártak s a belőle elmenekült lakosok emelték a Tordahasadék barlang erődét, a felettük levő őserdőkől a szorost palisadeokkal is elzárvá, hogy remélték ellenüktől némileg is biztonságban lehessenek.

Római nyomok a város belterületén is mutatkoznak; legalább a rajta keresztül folyó Rákos medrében láthatni olyszertű faragott köveket, melyeknek csak pár év előtt is seregostül heverték a várfalak helyén keletfelől.

(Folyt. köv.)

*) Szőlőhegy Szind felől.

**) Nemzeti társalkodó. 1837. 298. l.

Törpényi János

vaskereskedésében
Maros-Vásárhelyre

kerestetik, egy jómodorral és ajánlatokkal bíró **segéd**, ki a vas- és szerszám szakmában tökéletesen jártas legyen s a magyar, német és román nyelvet — a két elsőt írásban is — bírja.

Kiadó bolt.

Kolozsvárt 29. szám alatt a volt Hidkapu sarkon levő, Reschner-féle **bolt**, belső felszerelés, **folyó év Szent-Mihály azaz szeptember 29-dikétől kezdve kiadó.**

Értekezhetni ugyanazon szám alatt **CZIRJÁK SAMU** tulajdonossal. (307) (10-10)

Süss Ferdinánd

m. kir. egyetemi mechanikus Kolozsvárt

Mátyás királyutca 4 sz.

Ajánlja jól berendezett **raktárát**, mely a következőkből áll u. m. mindennemű **szemüvegből**, **acél**, **kautschuk**, **békatéknő**, **aluminium**, **ezüst** és **aranyba foglalt**. **Zwike** **rekéből**, úgy mint **patentzinker** és **szemüvegből**. — **Színházi látosövek**, **táv** és **gorcsövek**. Mindennemű **hőmérők**, **higany** és **fém-légsúlymérők** (barometrumok).

Ez utóbbiak több évi tudományos észleletek szerint vannak összeállítva és kolozsvári állás szerint szabályozva. Továbbá mindenféle **ezüst házi távirók**.

Végre mindennemű **orvosi készülékek** és **eszközök**, valamint a különféle betegségeknek megküzdő **ápolási eszközök** és **tárgyak** kaphatók.

Videki megrendelések rögtön és a legpontosabban intézettek el.

(35)

(37-*)

(128)

(21-30)

Papier à Cigarettes

LE HOUBLON

Fabrication Française

Pour éviter la contrefaçon suscitée par le succès sans précédent de notre Papier, exiger que chaque feuille porte le mot **LE HOUBLON**, et que chaque boîte soit revêtue de cette étiquette avec notre signature.

Le Papier **LE HOUBLON** se trouve chez tous les marchands et négociants en cigares et cigarettes.

Cawley & Henry
À PARIS
seuls fabricants

Cawley & Henry
Propriétaires du Brevet.

Ránsburg Adolf

főtér, báró Jósika-ház.

Van szerencsém a t. cz. közönséggel tudatni, hogy már 20 év óta fennálló

Férfi és Gyermekek-ruha raktáromat

ujjonnan berendeztem és előnyös bevásárlásaim által képes vagyok, egy jó őszi gyapju-szövet rendbelít **14 frttól elkezdve**

24 óra alatt mérték szerint elkészíteni.

Továbbá tudatom, hogy a t. vásárlók részletfizetési kedvezményben is részesítenek. (327) (6-6)

Videkiek kívánságára mustrákkal szolgálhatok.

A t. cz. pártfogását kéri: **RÁNSBURG ADOLF.**

Van szerencsém tudatni, hogy helyi **olajgyáramban** az alatt jegyzett **lenolaj-kencéz** (Leinol-Firmas), ugyanolyan kencézbe tört **olajfestéket** **rendkívül olcsó árban**, legjobb minőségben árusítom, és szint úgy kicsi mint nagyban mennyiségben kiszolgáltatom.

100 Kilo.

100 Kilo.

Lenolaj-kencé	46 frt — kr.	Levélszöld (Laubgrün)	
Alapfesték fehér	22 " — "	legfinomabb II-a	36 frt — kr.
" barna v. szürke	22 " — "	Levélszöld (Laubgrün)	
Kremserfehér legfin.	52 " — "	legfinomabb III-a	32 " — "
Venetianerfehér	46 " — "	Fekete (Flammruss)	
Hamburgerfehér	38 " — "	legfinomabb	54 " — "
Ezüst szín	46 " — "	Fekete (Flammruss)	
" finom	38 " — "	finom	50 " — "
Holländerfehér legfin.	30 " — "	Ockersárga világos v.	
Horganyfehér		sötét legfinomabb	24 " — "
(Zinkweiss) legfin.	48 " — "	Ockersárga világos v.	
Horganyfehér finom	38 " — "	sötét finom	22 " — "
" szürke	38 " — "	Veres (Engelroth) vil.	
Császárszöld legfin. I-a	54 " — "	v. sötét legfinomabb	22 " — "
" legfin. II-a	46 " — "	Fedélveres (Engelroth) 20	
" III-a	40 " — "	Barna (Umbraun) vil.	
Levélszöld (Laubgrün)		v. sötét legfinomabb	42 " — "
legfinomabb I-a	45 " — "	Üveges ragasztó	
(147)		(Glaser-Kitt)	14 " — "

(37-*)

Tisztelettel

KISS SÁNDOR.

Megrendelési felhívás

jelesebb folyóiratok 1880. évi folyamára

melyek **Kolozsvárt**

STEIN JÁNOS könyv- és zeneműkereskedése által

megszerezhetők.

I.

„Illustrirte Chronik der Zeit“

Az „Illustrirte Chronik der Zeit“ mely az éppen most megjelent első füzetével kilenczedik évfolyamába lép, a legkedveltebb és legelterjedtebb családi lapok közé sorozható; olvasó közönsége mindegyre szaporodván a legnagyobb számban megjelenő lapokhoz tartozik. Ily nagy elterjedtségét nemcsak **igazán olcsó ára**, hanem folytonos törekvése által, válogatott tartalom mellett szépnél szebb illusztrációkat nyújthatni, vívta ki. Tapasztalt elismerés által serkentve e lap intézői továbbra is azon lesznek a legjelesebbel, a legszebbel és lehető legtöbbet szolgálhatni. Mint eddig, úgy ezután is a legkedveltebb írók fognak közreműködni, számos művészi illusztráció fogja a szöveget szemléltetni, valamint a mulattató és oktató tartalmára a legnagyobb gond és figyelem lesz fordítva. Tartalmazandja és ismertetendő a haladásokat és legújabb jelenségeket az ipar gazdaság, háztartás valamint a természettudományok köréből.

Az „Illustrirte Chronik der Zeit“ 1880. évi folyamára

megjelen 2 hetenként 26 füzetben, füzetenként 2 hasábos 20 oldal tartalommal.

Egy füzet ára csak 12 kr.

Minden előfizetőnek az év folyam lejártával **jutalmul** egy művészi kivitelű nagy olajnyomatú kép

„AZ ANYA KINCSE“

(KIESEL C. festménye, 45 centimeter széles, 54 centimeter magas) csekély 1 frt 60 kr. utánfizetés mellett adatik mely jutalom kép bolti ára különben 12 frt.

Stein János

könyv- és zeneműkereskedése Kolozsvárt.

BRUNN és JOACHIM
zeneszerzők
Kaphatók:
Stein János
zeneműkereskedésében
Kolozsvárt.

Stein János

könyv- és zeneműkereskedése Kolozsvárt.

PETŐFI összes költeményeinek előfizetőihez!

E napokban vették t. cz. előfizetőink **PETŐFI összes költeményeinek** 34-dik füzetét melylyel művünk immár befejezve van. Most már annak bekötése vállván szükségessé, van szerencsénk e célra dús aranyozással izletesen készített, vörös, zöld, kék vagy barna színű

DISZTÁBLÁKAT

ajánlani, melyek 2 forintjával nálunk folyvást kaphatók.

Egy ily kötet tábla megszerzése által, melybe

PETŐFI összes költeményeinek

valamennyi füzetét Hancz György m. k. egyetemi könyvkötő csekély díjért bele kötheti, t. előfizetőink oly diszkrétet szerezhetnek maguknak, mely mindig méltán az első helyet foglalandja el.

E disztáblák átvételénél minden t. cz. előfizetőnknek, a mű érdeméhez képest csinosan kiállított

disz czimlapot ingyen adunk.

Stein János

könyv- és zeneműkereskedése Kolozsvárt.

Megjelent és **Kolozsvárt**

Stein János

könyv- és zeneműkereskedésében kapható:

KIS NEMZETI MUZEUM

egy-egy kötett füzve 50 kr.

1. A MAGYAR DALNOK.
- 2-3. KISFALUDY KÁROLY válogatott munkái. Két kötet.
4. REGEGYÖNGYÖK. Jósika Miklós legszebb beszélyeiből.
5. ROBINSON Crusoe élete és kalandjai.
6. TÜNDERMESÉK. A legkedveltebb gyűjteményekből összeállítva.
7. BOLDOGHÁZA. Buzdító és oktató történet.
8. MAGYAR NÉPDALOK.
9. MAGYAR HŐSKÖLTEMÉNYEK.
10. ABAFI. Regény. Irta Jósika Miklós.
- 11-12. MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE a legrégibb időkől korunkig. Két kötet.
13. KISFALUDY SÁNDOR válogatott munkái.
14. TÖRTÉNETI ADOMÁK és JELLEMRAJZOK.
- 15-16. JÓKAI MÓR válogatott munkái. Két kötet.
- 17-18. A SZABADSÁG HŐSEI és VERTANULI Irta Kuliffay Ede. Két kötet.
19. KÖLCSEY FERENCZ válogatott munkái.
20. TRÉFÁS VERSEK.
21. CSOKONAI Vitéz Mihály válogatott versei.
22. FRANKLIN ÉLETE. Irta Mignet.
- 23-24. MANTHEWS. Hogyan boldogulunk? Két kötet.
- 25-26. FÁY ANDRÁS meséi és aphorizmai. Két kötet.
- 27-29. BOROS MIHÁLY válogatott kisebb munkái. 3 kötet.
- 30-31. VERTESSY ARNOLD beszélyei. Két kötet.
32. AZ ÓS-RÓMAI IDŐKBŐL. Korrajzok. Simons Tivadar után Bús Vitéz.
- 33-34. KANE a SARKUTAZÓ. A második Grinnel-expedíció sarkutazása. Két kötet.
- 35-36. KNIGGE ADOLF b. Érintkezés az emberekkel. Ford. Nagy István. Két kötet.
37. ERDÉLY TÖRTÉNETE. Az ós-időktől korunkig. Egybeállítva Kuliffay Ede.
38. VERNE GYULA. Híres utazók és híres utazások története. Ford. Vertesi Arnold.
- 39-41. PESTALOZZI HENRIK. Lénárd és Gertrud. Fordította Zsengery Mór. 3 kötet.
- 42-43. LEGOUVÉ ERNEST. Atya és fiu a tizenkilencedik században. 2 kötet.
44. BÁNFI JÁNOS. A Szántó család története.

Jókai Mór munkái.

Népszerű kiadás. — Egy-egy füzet 40 kr.

1. A VARCHONITÁK.
2. FORTUNATUS IMRE. — Shirin.
3. KALÓZ-KIRÁLY.
- 5-9. SONKOLY GERGELY. — A drága kövek. — Marce Zsre.
10. A BÜNTÁRS. — Nepean sziget.
- 11-12. A KETSZARVU EMBER. — Az egyiptusi rózsza. 2 füzet.
13. KORONÁT SZERELEMÉRT. — A HARGITA. — A KALMAR és CSALÁDJA.
14. PETKI FARKAS LEÁNYAL. — HÁROMSZÉKI LEÁNYOK. — A KÉT SZÁSZ.
15. REGÉK.
16. CARINUS. — A NAGY-ENYEDI KÉT FÜZFA.
17. A SERFÓZÓ. — A NYOMORÉK NAPLÓJA. — FEKETE VILÁG.
- 18-20. ERDÉLY ARANYKORA. 3 füzet.
- 21-23. CSATAKÉPEK 1848-1849-ből. 3 füzet.
24. BUJDOSÓ NAPLÓJA. — KURBAN BÉG. — MEGÖLT ORSZÁG.
- 25-26. A FEHÉR RÓZSA. — HUMORISZTIKUS PAPIRSZELETEK. 2 füzet.
27. MAGYARHON SZÉPSÉGEI.
- 28-29. SZOMORU NAPOK. 2 füzet.
- 30-31. A JANICSÁROK VÉGNAPJAI. 2 füzet.
- 32-37. KARPÁTHY ZOLTÁN. 6 füzet.
- 38-43. EGY MAGYAR NÁBOB. 6 füzet.
- 44-47. UJ FÖLDESUR. 4 füzet.
- 48-53. SZEGÉNY GAZDAGOK. 6 füzet.
- 54-55. A MAGYAR ELŐIDŐBŐL. 2 füzet.
- 56-59. HÉTŐZNAPOK. 4 füzet.
- 60-63. A RÉGI JÓ TÁBLABÍRÁK. 4 füzet.
- 64-65. DÉLVIRÁGOK. 2 füzet.
- 66-67. MILYENEK A NŐK? 2 füzet.
- 68-71. VÉRESKÖNYV. 4 füzet.
- 72-73. A MAGYAR NÉP ÉLŐZÉ SZÉP HEGEDÜSZÓBAN. 2 füzet.
- 74-76. ÁRNYKÉPEK. 3 füzet.
- 77-82. A KÖSZIVÜ EMBER fia. 6 füzet.
83. MILYENEK A FÉRFIAK?
- 84-89. POLITIKAI DIVATOK. 6 füzet.
- 90-93. MIRE MEGVÉNÜLÜNK. 4 füzet.
94. OCEANIA. Egy elsúlyedt világrész története.

Kolozsvárt **Stein János** könyv- és zeneműkereskedése.

HUTFLESZ KÁROLY

(42)

KOLÓZSVÁRT,

(37-*)

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénzemeket, s leszámítol escomptírt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt, s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bármily összegű **fizetéseket.**

AJÁNLJA DÚSAN ELLÁTOTT

FÜSZERTÁRÁT, BÖRKERESKEDÉSÉT,

ugy saját gőz- (henger)- malmai

LISZTEIT,

ugy szintén kitélt minőségű

lagygyugyertya és szappangyártmányait.